

УДК 378.147:[37.015.311+91]

Кейс-метод як інструмент впливу на географічне мислення студентів-географів

CASE METHOD AS A TOOL FOR INFLUENCE ON GEOGRAPHICAL THINKING OF GEOGRAPHY STUDENTS

БЕЗУГЛИЙ Віталій – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри географії, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, просп. Науки, 72, м. Дніпро, 49010, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6454-3635>

ЛИСИЧАРОВА Галина – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, просп. Науки, 72, м. Дніпро, 49010, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7368-9828>

СИЗЕНКО Олег – старший викладач кафедри географії, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, просп. Науки, 72, м. Дніпро, 49010, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9158-1693>

BEZUGLY Vitaly – Ph.D., Head of the Department of Geography, Oles Honchar Dnipro National University, 72 Nauky Ave., Dnipro, 49010, Ukraine

LYSYCHAROVA Halyna – Ph.D., Associate Professor, Department of Geography, Oles Honchar Dnipro National University, 72 Nauky Ave., Dnipro, 49010, Ukraine

SYZENKO Oleh – Senior Lecturer, Department of Geography, Oles Honchar Dnipro National University, 72 Nauky Ave., Dnipro, 49010, Ukraine

DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7013/2025-2-13>

Анотація. У статті досліджуються теоретико-методичні аспекти застосування кейс-методу у викладанні географічних дисциплін у закладах вищої освіти. У контексті сучасної трансформації освіти: від традиційних репродуктивних моделей до діяльно-орієнтованих підходів, кейс-метод виступає ефективним засобом формування географічного мислення, аналітичних і комунікативних компетентностей студентів ЗВО. Автори підкреслюють важливість розвитку здатності працювати з різноманітними джерелами інформації, у тому числі картами, статистикою, цифровими даними, що сприяє критичному осмисленню просторових явищ та прийняттю обґрунтованих рішень. Доведено, що у вищій освіті важливість мають не лише знання, а й уміння критично осмислювати інформацію, застосовувати її на практиці та приймати обґрунтовані рішення. Це особливо актуально для підготовки фахівців у сфері географії, де формування географічного мислення – здатності аналізувати просторові явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки і приймати професійні рішення, є ключовим завданням. У роботі аналізуються сучасні наукові підходи до кейс-методу, його структура, основні принципи розробки навчальних кейсів та варіанти організації роботи з ними серед студентів-географів закладів вищої освіти. Особлива увага приділяється практичним прикладам використання кейсів із курсу «Суспільна географія України», які активізують дослідницьку діяльність і сприяють глибшому усвідомленню навчального матеріалу. Розробка кейсів базується на принципах актуальності, проблемності, відповідності навчальним цілям, доступності матеріалу та відкритості рішень, що стимулюють творчість. Форми роботи з кейсами при вивченні географії можуть бути груповими, індивідуальними або проектними, що розвиває різні компетентності: співпрацю, самостійність, критичне мислення

і практичний досвід. У статті застосування кейс-технології розглядається як дієвий інструмент формування професійної компетентності майбутніх географів, що забезпечує гармонійне поєднання теорії із практикою та розвиток ключових навичок, необхідних для своєї подальшої професійної діяльності.

Ключові слова: кейс-метод, вузівська географічна освіта, студенти ЗВО, географічне мислення, професійні компетентності, форми роботи з кейсом.

Summary. *The article explores the theoretical and practical aspects of applying the case method in teaching geographical disciplines at higher education institutions. In the context of the modern transformation of education – from traditional reproductive models to activity-oriented approaches – the case method serves as an effective means of developing geographical thinking, as well as the analytical and communication competencies of university students. The authors emphasize the importance of developing the ability to work with diverse sources of information, including maps, statistics, and digital data, which fosters critical reflection on spatial phenomena and the ability to make informed decisions. It is proven that in higher education, not only knowledge but also the ability to critically interpret information, apply it in practice, and make well-grounded decisions is of great importance. This is especially relevant for training specialists in the field of geography, where the development of geographical thinking – the ability to analyze spatial phenomena, establish cause-and-effect relationships, and make professional decisions – is a key objective. The paper analyzes contemporary scientific approaches to the case method, its structure, the main principles of developing educational cases, and the possible ways of organizing work with them among university students. Particular attention is paid to practical examples of using cases from the course «Human Geography of Ukraine», which stimulate research activity and contribute to a deeper understanding of the learning material. The development of cases is based on the principles of relevance, problem orientation, alignment with learning objectives, accessibility of material, and openness of solutions that encourage creativity. Forms of working with cases in geography classes can be group-based, individual, or project-oriented, which helps develop various competencies such as collaboration, independence, critical thinking, and practical experience. The article considers the use of case technology as an effective tool for developing the professional competence of future geographers, ensuring a harmonious combination of theory and practice and fostering the growth of key skills necessary for their future professional activity.*

Key words: case method, higher geographical education, university students, geographical thinking, professional competencies, forms of working with a case.

Вступ. У контексті сучасної трансформації освітнього простору спостерігається відчутний зсув від традиційних підходів до навчання, яке ґрунтується на репродуктивному засвоєнні знань, до діяльнісно-орієнтованих, особистісно-центрованих і компетентнісних моделей навчання. Така еволюція відповідає потребам інформаційного суспільства, де ключовими стають не стільки обсяг накопиченої інформації, скільки здатність її критично осмислювати, ефективно застосовувати в нових ситуаціях та приймати обґрунтовані рішення.

Особливої актуальності набуває переосмислення змісту та методів підготовки фахівців у сфері географії. Географічна освіта в сучасних умовах повинна забезпечувати не лише фактологічне знання про географічні об'єкти й процеси, а й формувати у студентів географічного мислення як інтелектуального інструменту для аналізу просторових явищ і прийняття рішень у своїй подальшій професійній діяльності. Географічне мислення трактується як здатність оперувати просторовими образами, моделювати та інтерпретувати природні, соціально-економічні та екологічні процеси у взаємозв'язку, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та оцінювати їхній вплив на регіональні й глобальні системи.

У процесі професійної підготовки студентів-географів важливо акцентувати увагу не лише на засвоєнні теоретичних знань, а й на формуванні здатності працювати з різними джерелами географічної інформації – картографічними, статистичними, дистанційними та цифровими

даними. Такий підхід сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей і вміння інтегрувати знання в розв'язанні практично зорієнтованих завдань. Отже, формування географічного мислення студентів виступає фундаментальною складовою їхньої фахової компетентності та є необхідною умовою їх адаптації до динамічних викликів професійної практики.

Аналіз останніх досліджень. Наукове осмислення проблеми використання кейс-методу в освітньому процесі знайшло своє відображення у працях численних сучасних методистів (рис. 1). Серед них варто відзначити роботи Л. Козак, О. Чуйко, Т. Пащенко, Н. Ноздріної, О. Подкопаєвої та ін., які розглядають кейс-метод як інноваційну педагогічну технологію, що сприяє розвитку критичного мислення, формуванню професійних компетентностей та активізації пізнавальної діяльності тих, хто навчається.

Рис. 1. Огляд існуючих підходів до змісту та трактування кейс-методу в навчанні

У вітчизняній педагогічній літературі кейс-метод (метод кейсів, метод конкретних ситуацій) трактується як ефективний інструмент активного навчання, що ґрунтується на аналізі реальних або наближених до реальних ситуацій. Л. Козак [6] зазначає, що кейс-метод організує самостійну пізнавальну діяльність здобувачів освіти у штучно змодельованому професійному середовищі, де поєднуються теоретичні знання з практичними вміннями для вирішення творчих завдань. У статті О. Чуйко [14] підкреслюється, що цей метод сприяє формуванню в учнів здатності до самостійного вирішення проблем, розвитку аналітичних та комунікативних навичок. Кейс-технологія, на думку Т. Пащенко [9], є аналізом конкретної ситуації, яка спонукає учнів активізувати набуті знання та застосувати їх у практичному контексті.

Н. Ноздріна та Г. Сударева [7], дослідивши особливості викладання хімії, розглядають кейс як спеціально структурований навчальний матеріал, укладений на основі реального або умовно змодельованого практичного прикладу, який виступає підґрунтям для активізації пізнавальної діяльності та організації дискусійного навчального середовища. У методичній літературі з географії [1, 2, 4] також наявні окремі напрацювання щодо впровадження кейс-методу в освітній процес, проте вони здебільшого орієнтовані на заклади загальної середньої

освіти. Так, О. Подкопаєва [11] зазначає, що кейс-метод допомагає учням на уроках географії розвивати критичне мислення, навички аналізу та прийняття рішень, що особливо актуально в контексті сучасної географічної освіти.

Таким чином, серед наявних методичних досліджень представлено значну кількість праць, присвячених застосуванню кейс-технологій в освітньому процесі загалом, однак дослідження, що стосуються використання цього методу в навчанні географії, є нечисленними, особливо в контексті підготовки студентів-географів закладів вищої освіти.

Метою статті є розкриття теоретичних засад та практичних аспектів застосування кейс-методу у викладанні географічних дисциплін у закладах вищої освіти з метою формування географічного мислення, розвитку аналітичних і комунікативних компетентностей студентів, а також підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців-географів.

Виклад основного матеріалу. Кейс-метод, як ефективна складова сучасного освітнього процесу, вже довів свою результативність у навчанні учнів закладів загальної середньої освіти. Водночас у закладах вищої освіти його потенціал часто залишається недооціненим: перевага надається традиційним формам подачі матеріалу, зокрема лекційному викладу. Проте саме в підготовці майбутніх фахівців-географів кейс-метод може відігравати важливу роль, оскільки сприяє розвитку аналітичного мислення, формуванню практичних навичок вирішення професійно зорієнтованих задач і забезпечує тісний зв'язок теоретичних знань із реальними життєвими ситуаціями.

Як підкреслюють сучасні методисти [13, 14], головною метою кейс-методу є розвиток у студентів здатності самостійно мислити, оцінювати інформацію та застосовувати набуті знання у практичних умовах. Саме тому кейс-метод повністю відповідає засадам евристичного навчання, оскільки стимулює пізнавальну активність, формує навички критичного мислення та адаптації до нових освітніх і професійних викликів. Крім того, кейс-метод розглядається не лише як ефективна педагогічна технологія, а й як особливий стиль мислення викладача, що базується на гнучкості, творчому підході та постійному самовдосконаленні.

Структурно навчальний кейс зазвичай містить три основні складові (рис. 2).

Рис. 2. Структура кейс-методу

Робота із кейсом зазвичай відбувається у кілька етапів. У науково-педагогічній літературі [3, 9, 10, 12, 13] існують різні підходи до класифікації та кількості цих етапів: одні методисти виокремлюють три основні стадії, інші – п'ять чи більше, залежно від цілей та специфіки кейсу. Втім, загалом можна узагальнити структуру роботи з кейсом у кілька ключових етапів, які найчастіше можуть застосовуватися на практиці: спочатку студенти знайомляться із ситуацією (індивідуально або в групах), занурюються в суть проблеми. Цей етап

переходить у наступний – етап обговорення, під час якого студенти обговорюють можливі причини і шляхи вирішення проблемної ситуації, відповідають на запитання кейсу, висловлюють свої ідеї. На заключному етапі представники груп або окремі студенти презентують свої рішення, відбувається підсумкове обговорення за участю всієї групи та викладача, аналізуються різні підходи і формулюються певні висновки. Викладач при цьому виконує роль модератора дискусії, слідує, щоб обговорення рухалося в конструктивному напрямку і методично коректно доповнює чи виправляє студентські думки за потреби [7].

Кейс-метод поєднує елементи проблемного навчання, спілкування та практичного застосування знань. Його використання робить навчання з географії цікавішим і мотивує студентів, адже вони розглядають реальні життєві ситуації, а не абстрактні приклади. Робота з кейсами допомагає формувати як професійні, так і загальні компетентності, розвиває критичне та системне мислення, уміння аналізувати факти, оцінювати різні погляди й робити обґрунтовані висновки. Крім того, цей метод сприяє розвитку комунікаційних навичок, уміння аргументувати власну позицію та ефективно працювати в команді [5].

Унікальність географії полягає в тому, що вона поєднує знання з комплексу природничих і суспільних наук, формує світогляд і просторове мислення, ознайомлює студентів із територіальним підходом до вивчення світу, країни, регіону. У цьому контексті кейс-метод дозволяє ефективно реалізовувати міжпредметні зв'язки, активізує аналітичну діяльність та формує власну позицію студента щодо певних географічних явищ. Можна припустити, що за умови систематичного використання кейс-технологій здобувачі освіти не лише глибше опанують географічну картину світу, а й сформують більш усвідомлене та особистісно забарвлене ставлення до неї [8, 9]. Кейс-технологія є особливо ефективною у вивченні географії, оскільки передбачає роботу з картографічними матеріалами, статистичними даними, а також включає аналіз природних і соціально-економічних процесів. Її використання дозволяє поєднати теоретичні знання з практичним досвідом, формуючи в студентів уміння комплексно оцінювати географічні явища та приймати обґрунтовані рішення в реальних ситуаціях.

У процесі вивчення географії особливе значення має розвиток уміння аналізувати просторові дані. Студент повинен уміти «читати» карту: виділяти її елементи, встановлювати між ними взаємозв'язки та робити обґрунтовані висновки (наприклад, визначати тип клімату за поєднанням ізотерм та ізогіет). Важливу роль у цьому процесі відіграє абстрагування, тобто здатність відокремлювати другорядні деталі та виявляти основні закономірності.

Не менш значущим компонентом географічного мислення є вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між природними та соціальними явищами. Наприклад, пояснюючи, чому в різних регіонах України кількість опадів відрізняється, студент має врахувати низку взаємопов'язаних чинників, зокрема рельєф, напрямки панівних вітрів, відстань від океану, і потім сформулювати узагальнений висновок. Формування таких інтелектуальних дій відбувається поетапно: спочатку через демонстрацію зразків міркувань викладачем, далі – у колективних завданнях, а згодом і в процесі самостійної діяльності студентів.

Наприклад, при вивченні дисципліни «Суспільна географія України», застосування кейс-методу дозволяє не лише урізноманітнити традиційний підхід до опрацювання змісту, а й значно активізувати аналітичну, комунікативну та дослідницьку діяльність студентів, розвиваючи водночас критичне мислення й уміння працювати з реальними ситуаціями. Зокрема, кейс-метод, що спрямований на прогнозування змін, доцільно застосовувати під час вивчення теми «Сільське господарство України», наприклад: як зміниться аграрне виробництво в Україні в разі підвищення середньорічної температури на 2°C. Це завдання формуватиме у студентів уміння прогнозувати, працювати з агрокліматичними зонами, аналізувати та оцінювати ризики

для врожаїв, зміни у розподілі вологості тощо. Також ефективним є використання кейсів під час вивчення екологічних наслідків Чорнобильської аварії 1986 р. У ході виконання такого завдання студенти досліджуватимуть вплив екологічного лиха на природні комплекси, економіку та соціальну сферу відповідного регіону, а також мають розробити пропозиції щодо можливих шляхів відновлення постраждалих територій. Такий кейс дає змогу не лише глибше осмислити зміст теми, а й сформувати в студентів екологічну відповідальність і вміння застосовувати географічні знання для аналізу реальних кризових ситуацій.

Отже, під час розроблення кейсів з курсу «Суспільна географія України» доцільно враховувати такі основні принципи:

- *принцип актуальності і реалістичності.* Ситуація, запропонована студентам, повинна відображати реальні процеси або проблеми з суспільної географії. Наприклад, кейс може стосуватися екологічної проблеми навколо металургійного комбінату, вибору місця для будівництва нового заводу, аналізу конкурентоспроможності української металургії на світовому ринку тощо. Реалістичність повинна забезпечуватися використанням актуальних даних;

- *принцип проблемності.* Кейс повинен містити чітко визначену проблему або протиріччя, яке потребує розв'язання. Відповідно до особливостей кейс-методу, створюється проблемна ситуація на основі фактів реального життя, що спонукає студентів до аналізу і пошуку рішення;

- *принцип зв'язку із навчальними цілями.* Кейс конструюється таким чином, щоб його розв'язання сприяло досягненню методичних цілей теми. Тобто зміст кейсу має охоплювати ті знання і уміння, які передбачені навчальною програмою (наприклад, у кейсі про екологічну модернізацію заводу студенти застосовують знання про види металургійних технологій і фактори розміщення виробництва);

- *принцип доступності й посильності.* Незважаючи на можливу складність ситуації, умови кейсу мають бути подані у зрозумілій і логічно структурованій формі. За потреби завдання доцільно розподіляти на підзадачі або запитання, а всі необхідні вихідні матеріали (карти, таблиці, текстові описи тощо), чітко систематизувати для полегшення сприйняття та аналізу інформації студентами;

- *принцип відкритості рішення.* Якісний навчальний кейс не передбачає єдиного правильного розв'язку; навпаки, він допускає кілька можливих варіантів, кожен із яких може бути обґрунтований студентами. Такий підхід відповідає реальним життєвим ситуаціям, у яких відсутні однозначні рішення, і стимулює розвиток творчого підходу, критичного мислення та вміння аргументовано відстоювати власну позицію.

Застосування кейс-методу у вивченні географічних дисциплін є гнучким і може організуватися в різних формах залежно від дидактичної мети, рівня підготовки студентів та обсягу наявного часу (рис. 3).

Рис. 3. Варіанти організації кейс-методу при вивченні географічних дисциплін у ЗВО

Найпоширенішою формою роботи з кейсом є *групова*, коли студенти об'єднуються в невеличкі групи для спільного аналізу ситуації та пошуку рішення. Така робота розвиває навички співпраці, комунікації та аргументованого відстоювання позицій. Викладач виконує роль фасилітатора, який підтримує дискусію і контролює розподіл ролей (аналітик, доповідач, критик тощо). Активна участь кожного учасника забезпечує ефективність роботи. Груповий кейс-метод особливо корисний для розвитку колективного вирішення проблем, лідерських якостей і соціальних компетентностей.

Індивідуальна робота з кейсом доцільна для оцінки особистого рівня розуміння навчальної ситуації та вміння самостійно приймати рішення. Вона може виконуватися як есе, дослідницький проєкт тощо [8]. Цей підхід розвиває самоорганізацію, навички роботи з інформацією та критичне мислення.

Проектна форма кейс-методу полягає у використанні кейсу як основи для тривалої навчальної роботи – дослідницького або прикладного проєкту. Студенти планують і реалізують проєкти на основі кейсів, наприклад, створюють «Екологічну стежку свого краю» або проєкт «Майбутнє вашого міста через 20 років». Такий підхід допомагає інтегрувати знання з різних географічних дисциплін і здобути практичний досвід.

Отже, залежно від навчальних завдань, викладач може організувати роботу з кейсом для студентів у різних форматах: від короткого групового обговорення на занятті до міждисциплінарного проєкту, що триває кілька тижнів.

Висновки. Кейс-метод має високий педагогічний потенціал у навчанні географії у закладах вищої освіти, адже сприяє розвитку критичного мислення, інтеграції знань з різних дисциплін і формуванню ключових компетентностей студентів. Робота з кейсами допомагає аналізувати інформацію, знаходити причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати різні варіанти рішень і застосовувати теоретичні знання на практиці, що підвищує мотивацію та активність студентів в освітньому процесі.

Особливо цінним кейс-метод є для формування географічного мислення, тобто здатності працювати з просторовими поняттями, аналізувати взаємодію природи і суспільства, приймати зважені рішення з урахуванням територіальних закономірностей. Приклади кейсів, зокрема з дисципліни «Суспільна географія України», стимулюють творчий пошук, дискусії та аргументацію, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу і розвитку практичних навичок.

Кейс-метод є ефективним засобом сучасної вузівської географічної освіти, який відповідає вимогам компетентнісного підходу. Він активізує самостійну роботу студентів, розвиває аналітичні, комунікативні та соціальні навички, а також готує до усвідомленої участі в розв'язанні соціально-економічних та екологічних проблем на різних рівнях.

Список використаних джерел

1. Вішнікіна Л., Самойленко В., Браславська О., Копилець Є. Проблемний підхід до вивчення природничої географії як засіб формування природничої компетентності майбутніх учителів географії. Збірник наукових праць *Уманського державного педагогічного університету*. 2024. № 4. С. 70–81. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2024.316483>
2. Григор'єва Н. В. Використання методу кейсів у навчанні географії. *Педагогічний пошук*. 2017. № 3. С. 26–30.
3. Заблотська І. Кейс-технології у виховному процесі (кейс-метод, кейс-стаді, метод конкретних ситуацій, техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій). *Платформа «На Урок»*. URL: <https://surl.li/rlyrfo> (дата звернення: 25.10.2025).

4. Кисельова О. О. Географічне мислення як складовий чинник формування освітніх компетентностей. *Природничі науки: проекти, дослідження, перспективи*: зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конфер. (Миргород, 15–16 груд. 2022 р.). Миргород. 2022. С. 155–157.
5. Ковальова С. М. Технологія застосування кейс-методу в професійній підготовці вчителя в Україні. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2017. № 3. С. 100–104.
6. Козак Л. В. Кейс-метод у підготовці майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 3. С. 153–161. URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/290/258> (дата звернення: 25.10.2025).
7. Ноздріна Н. А., Сударева Г. Ф. Кейс-метод як засіб реалізації Державного стандарту з хімії. *Освіта Сумщини*. 2016. № 1. С. 30–33.
8. Осіна Н. А. Кейс-метод як спосіб формування життєвих компетентностей учнів. *Платформа «На Урок»*. URL: <https://surl.gd/epbgsm> (дата звернення: 25.10.2025).
9. Пащенко Т. Кейс-метод як сучасна технологія навчання спеціальних дисциплін. *Молодь і ринок*. 2015. № 8. С. 94–99.
10. Пащенко Т. М. Методика створення навчальних кейсів для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *ScienceRise. Pedagogical Education*. 2015. № 9. С. 65–70.
11. Подкопаєва О. В. Методичні матеріали «Метод кейсів у географії: шлях до інтегрованого навчання». *Платформа «На Урок»*. URL: <https://surl.li/bigyst> (дата звернення: 25.10.2025).
12. Рубін Р. І. Кейс-метод як засіб реалізації діяльнісного підходу на заняттях безпеки життєдіяльності. *Платформа «На Урок»*. URL: <https://surl.li/hygbbs> (дата звернення: 25.10.2025).
13. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 2. С. 19–28.
14. Чуйко О. В. Кейс-метод як засіб реалізації державного стандарту освіти у навчанні географії. *Блог учителя географії Чуйко О. В.* URL: <https://surl.li/gonzfy> (дата звернення: 25.10.2025).

References

1. Vishnikina L., Samoilenko V., Braslavskaya O., Kopylets Ye. (2024). Problemnyi pidkhd do vyvchennia pryrodnychoi heohrafii yak zasib formuvannia pryrodnychoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv heohrafii [A problem-based approach to studying physical geography as a means of developing the natural science competence of future geography teachers]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Collection of scientific papers of Uman State Pedagogical University*, 4, 70–81. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2024.316483> [in Ukrainian].
2. Hryhorieva N. V. (2017). Vykorystannia metodu keisiv u navchanni heohrafii [Using case studies in geography teaching]. *Pedahohichni poshuk – Pedagogical search*, 3, 26–30 [in Ukrainian].
3. Zablotska I. Keis-tekhnologii u vykhovnomu protsesi (keis-metod, keis-stadi, metod konkretnykh sytuatsii, tekhnika navchannia, shcho vykorystovuie opys realnykh sytuatsii) [Case technologies in the educational process (case method, case study, specific situation method, teaching technique that uses descriptions of real situations)]. *Platforma «Na Urok»* [in Ukrainian].
4. Kyselova O. O. (2022). Heohrafichne myslennia yak skladovyi chynnyk formuvannia osvritnikh kompetentnostei [Geographical thinking as a component factor in the formation of educational competencies]. *Pryrodnychi nauky: proieky, doslidzhennia, perspektyvy: zb. materialiv III mizhnar. nauk.-prakt. konfer. (Myrhorod, 15–16 dec. 2022 r.)*. Myrhorod [in Ukrainian].
5. Kovalova S. M. (2017). Tekhnolohiia zastosuvannia keis-metodu v profesiinii pidhotovtsi vchytelia v Ukraini [The technology of applying the case method in teacher training in Ukraine]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky – Bulletin of the Ivan Franko Zhytomyr State University. Pedagogical Sciences*, 3, 100–104 [in Ukrainian].
6. Kozak L. V. (2015). Keis-metod u pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [The case method in preparing future teachers for innovative professional activity]. *Osvitohichni dyskurs – Educational discourse*, 3, 153–161 [in Ukrainian].
7. Nozdrina N. A., Sudareva H. F. (2016). Keis-metod yak zasib realizatsii Derzhavnoho standartu z khimii [The case method as a means of implementing the State Standard in Chemistry]. *Osvita Sumshchyny – Education of Sumy Region*, 1, 30–33 [in Ukrainian].

8. Osina N. A. Keis-metod yak sposib formuvannia zhyttievykh kompetentnosti uchniv [The case method as a way of developing students' life skills]. Platforma «Na Urok» [in Ukrainian].
9. Pashchenko T. (2015). Keis-metod yak suchasna tekhnolohiia navchannia spetsialnykh dystsyplin [The case method as a modern technology for teaching specialized disciplines]. Molod i rynek – Youth and the market, 8, 94–99 [in Ukrainian].
10. Pashchenko T. M. (2015). Metodyka stvorennia navchalnykh keisiv dlia pidhotovky maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv [Methodology for creating training cases for preparing future skilled workers]. ScienceRise. Pedagogical Education, 9, 65–70 [in Ukrainian].
11. Podkopaieva O. V. Metodychni materialy «Metod keisiv u heohrafii: shliakh do intehrovanoho navchannia» [Methodological materials «Case studies in geography: the path to integrated learning»]. Platforma «Na Urok» [in Ukrainian].
12. Rubin R. I. Keis-metod yak zasib realizatsii diialnisnoho pidkhodu na zaniattiakh bezpeky zhyttiediialnosti [The case method as a means of implementing the activity-based approach in life safety classes]. Platforma «Na Urok» [in Ukrainian].
13. Surmin Yu. P. (2015). Keis-metod: stanovlennia ta rozvytok v Ukraini [Case method: establishment and development in Ukraine]. Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, 2, 19–28 [in Ukrainian].
14. Chuiko O. V. Keis-metod yak zasib realizatsii derzhavnoho standartu osvity u navchanni heohrafii. The case method as a means of implementing the state standard of education in geography teaching]. Bloh vchytelia heohrafii Chuiko O. V. [in Ukrainian].

Отримано 30.10.2025.

Отримано в доопрацьованому вигляді 11.11.2025.

Прийнято до друку 21.11.2025.

Опубліковано 18.12.2025.

Received 30.10.2025.

Received in revised form 11.11.2025.

Accepted for publication 21.11.2025.

Published 18.12.2025.